

Til medlemmerne af Kontaktudvalget for det tyske mindretal

6. december 2021
SBP

Referat af det 56. møde i Kontaktudvalget for det tyske mindretal

Det 56. møde i Kontaktudvalget for det tyske mindretal blev afholdt som video-møde den 11. juni 2020 med kulturminister Joy Mogensen som formand.

Deltagere:

Kulturminister Joy Mogensen

Fra Folketinget:

Jesper Petersen, MF (S)

Carsten Hønge, MF (SF)

Ellen Trane Nørby, MF (V)

Marie Krarup, MF (DF)

Nils Sjøberg, MF (R)

Fra Bund Deutscher Nordschleswiger:

Formand Hinrich Jürgensen

Generalsekretær Uwe Jessen

Sekretariatsleder Harro Hallmann

Anke Tästesen, skoledirektør for det tyske mindretals skoler

Carsten Leth Schmidt, formand for Slesvigsk Parti

DSSV afdelingsleder Stefan Sass

Fra Kulturministeriet deltog:

Afdelingschef Steen Kyed

Chefkonsulent Steffen Bang (referent)

Mødet havde følgende dagsorden:

- Beretning ved formanden for det tyske mindretal Hinrich Jürgensen
- Beretning ved formanden for Slesvigsk Parti Carsten Leth Schmidt
- Beretning ved direktør for deutscher Schul- und Sprachverein Anke Tästesen
- Beretning ved leder af det tyske mindretals sekretariat i København Harro Hallmann
- Deutsch in Dänemark – analyse og anbefalinger. Ved Harro Hallmann (bilag 1 vedlagt)
- Sprogpagten – ved Uwe Jessen
- Folkepension til lærere med tysk embedsmanspension v. Anke Tästesen (bilag 2 vedlagt)
- Deutsches Museum i Sønderborg (ved Uwe Jessen, generalsekretær i Bund Deutscher Nordschleswiger)
- Næste møde (i Sønderjylland, gerne med overnatning)
- Tilskud til private børnehaver (minimumsnormeringer) – fremlægges af DSSV afdelingsleder Stefan Sass
- Evt.

Efter at kulturministeren havde budt velkommen og beklaget, at der ikke var mulighed for gennemføre et fysisk møde, gik man videre til første punkt på dagsordenen:

Hinrich Jürgensen takkede for ordet og orienterede om, at der ville blive afholdt Deutscher Tag den 11. november 2021. Man havde i BDN endnu ikke en opgørelse over, hvordan Covid-19 ville påvirke BDN og mindretallets økonomi. Han takkede for tilsagnet om støtte til projektet "Grenzgenial" i yderligere to år, og ligeledes for, at det var lykkedes at finde penge til Sozialdienst. Han orienterede om, at man gerne ville fejre, at grænselandet stod overfor muligvis at blive anerkendt af UNESCO.

I forhold til den debat, der havde været i foråret om tosprogede byskilte i Sønderjylland, understrede han, at det ikke var mindretallet, der havde vakt debatten til live. Omvendt er det kun Danmark og Litauen, der p.t. ikke har tosprogede skilte i områder med nationale mindretal og flere sprog.

Joy Mogensen takkede for beretningen og bemærkede, at det var et dilemma med de tosprogede skilte.

Jesper Petersen takkede ligeledes, og noterede sig med tilfredshed, at det trods visse vanskeligheder var lykkedes at finde en løsning i forhold til Grenzgenial og Sozialdienst.

Ellen Trane Nørby henstillede til, at udvalget blev orienteret om Covid-19's konsekvenser for mindretallet. Hun ville ligeledes gerne vide, om der var en dialog med de lokale myndigheder om tosprogede byskilte.

Hinrich Jürgensen orienterede om, at man havde skrevet til de fire sønderjyske borgmestre, men at man ikke havde mødt nogen større imødekommethed. I forhold til Covid-19 påvirkede det forhold, at grænsen var lukket, de mange rigstyske ansatte i sundheds- og plejesektoren.

Herefter gik man videre til næste punkt på dagsordenen.

Carsten Leth Schmidt orienterede bl.a. om, at man var udfordret af grænselukningen, og at det også var et emne, der indeholdt mange følelser. Det var svært at tale om verdens bedste grænse, når den var lukket. Der var dog stadig et stort potentiale i det grænseoverskridende samarbejde og i grænseregionen som sådan.

Jesper Petersen udtrykte, at det var positivt, at grænsen nu igen ville blive åbnet.

Ellen Trane Nørby udtrykte stor ros til den måde, genforeningen og begge mindretallenes historie og hverdag var blevet formidlet på i medierne, men at der var behov for at sikre, at perioden med intensiveret dækning kunne strækkes ind i 2021.

Joy Mogensen orienterede i forlængelse heraf om, at DRs licensmidler var øget i 2020.

Herefter gik man videre til næste punkt på dagsordenen.

Anke Tästesen berettede bl.a., at der var stigende elevtal i DSSV. Personalet havde desuden ageret meget professionelt under sundhedskrisen, og der var al mulig grund til at være stolt på DSSV's vegne.

Joy Mogensen takkede for dette arbejde.

Herefter gik man videre til næste punkt på dagsordenen.

Harro Hallmann glædede sig over, at det endelig var lykkedes at få et møde i stand, da det var meget vigtigt for mindretallet at kunne pleje og vedligeholde kontakten til udvalgets medlemmer.

I forhold til de fælles dansk-tyske ansøgning om at få grænselandsmodellen optaget på UNESCOs liste over immateriel kulturarv var det glædeligt, at der var fremsendt en ansøgning, men der var stadig brug for et lobbyarbejde for at få sagen endeligt i mål.

Joy Mogensen tilkendegav, at man fra dansk side nok skulle skubbe på.

Herefter gik man videre til næste punkt på dagsordenen.

Harro Hallmann orienterede om situationen for det tyske sprog i Danmark. Kendskabet og interessen var drastisk faldende, men desværre var problemet langt nede på den politiske dagsorden.

Joy Mogensen spurgte til, hvordan det var gået i de fire sønderjyske kommuner, hvor man havde fremrykket tyskundervisningen i folkeskolen.

Ifølge Harro Hallmann forelå der endnu ingen afrapporteringer.

Herefter orienterede Uwe Jessen om den Europæiske Sprogpagt for beskyttelse af nationale mindretalssprog. Ifølge BDN har Danmark kun haft en minimumsratifikation af traktaten, og fra mindretallets side så man gerne, at Danmark påtog sig yderligere forpligtelser, hvilket man havde skrevet til regeringen om. I Tyskland ville man øge antallet af forpligtelser i forhold til traktaten. Desuden var det mindretallets opfattelse, at der hos myndighederne var et manglende kendskab til, hvilke rettigheder medlemmer af mindretallet havde.

Nils Sjøberg var af den opfattelse, at embedsmændene skulle vide noget mere om Sprogpagten.

Ellen Trane Nørby mindede om, at der tidligere var sendt et hyrdebrev fra regeringen til de fire sønderjyske kommuner, hvori det tyske mindretals rettigheder ift. internationale traktater mv. var beskrevet. Et sådant hyrdebrev kunne man evt. overveje at sende rundt i centraladministrationen inklusive relevante styrelser.

Herefter gik man videre til en drøftelse af pensionsforholdene for rigstyske lærere ansat ved DSSV.

Anke Tästesen orienterede om, at pensionerede lærere, der tidligere har været ansat hos Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig (efterfølgende

DSSV), og som i den seneste tid har fået besked fra Udbetaling Danmark om, at de ikke (længere) er berettiget til fuld dansk folkepension, men at de udelukkende er berettiget til en brøkpension af den fulde danske folkepension.

Efter Udbetaling Danmarks opfattelse har de pågældende lærere været omfattet af de tyske regler om social sikring, selvom lærerne under hele deres ansættelse ved DSSV har betalt til de relevante danske, sociale sikringsordninger samt har betalt skat til Danmark.

Ifølge Anke Tästensen var der dog ikke tale om, at de pågældende på noget tidspunkt havde været socialt sikret i Tyskland. På den baggrund bad hun om Kontaktudvalgets hjælp.

Ellen Trane Nørby appellerede til, at dette ikke blev et politisk spørgsmål, og opfordrede til, at problemet blev rejst for regeringen.

Jesper Petersen var af den opfattelse, at sagen skulle finde en hurtig løsning, og bad om, at der blev fremsendt et notat til regeringen.

Herefter gav Uwe Jessen en status på BDN's ombygning og reovering af Deutsches Museum i Sønderborg. Byggeriet var næsten færdigt, og man forventede at kunne slå dørene op den 11. juli 2020. Kulturministeren ville blive inviteret.

Herefter rejste Hinrich Jürgensen spørgsmålet om tidspunktet for det næste møde i kontaktudvalget. BDN og mindretallet så gerne, at der blev tale om et udvidet program med overnatning i Sønderjylland, der indeholdt besøg på nogle af mindretallets institutioner.

Dette bakkede Joy Mogensen op om, og foreslog en dato i september 2021.

Herefter gennemgik Stefan Sass DSSV's udfordringer i forhold til at man ikke kunne få del i de midler, der er afsat til indfasning af minimumsnormeringer i 2021 idet det var et var en del af forhandlingsudspillet, at kun private institutioner uden egen venteliste og med indskrivning via den kommunale pladsanvisning kunne komme i betragtning.

For DSSV og mindretallet er det af afgørende betydning, at man har egen visitationsret og dermed ret til at kunne prioritere børn, der tilhører mindretallet.

Ellen Trane Nørby var utilfreds med denne diskriminering.

Nils Sjøberg var ligeledes af den opfattelse, at der var tale om en utilfredsstillende situation.

Jesper Petersen bad om, at få tilsendt et notat om problemstillingen.